

СТАНОВИЩЕ

От проф. Райна Теодосиева Робева, интерснист и нефролог, началник клиника по нефрология във ВМА-МБАЛ, София

Относно дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „Доктор” в областта на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, по професионално направление 7.1. Медицина и научна специалност „Вътрешни болести” на д-р Камен Валентинов Данов, на тема „Ротационна тромбелостометрия като метод за оценка на хемостазните промени и риска от варикозно кървене при болни с чернодробна цироза”, с научни ръководители доц. Петър Атанасов д.м. и доц. Олег Чолаков д.м.

Процедурата по защитата на дисертационния труд е определена със заповед на ръководителя на научната организация №РД-26-1707/09.10.20. Дисертационният труд е обсъден и предложен за защита на 09.09.2020г. Обсъден, приет и насочен за защита с решение на Научен съвет от 23.09.2020г.

Темата на дисертационния труд е свързана с един от най-актуалните въпроси на съвременната клинична гастроентерология и в частност хепатология. Честотата на хроничните чернодробни заболявания остава висока, а с това и свързаната с тях смъртност. Кървенето от варици на хранопровода е едно от тежките усложнения и навременната оценка на тези пациенти може да помогне за диференцирането на подхода към тях, включително извършване на наблюдението и терапията в отделения с интензивни грижи.

Дисертационния труд съдържа 198 страници, от които 1 страница- заглавие, 1 страница- съдържание, 2 страници- използвани съкращения, 4 страници- въведение, 49 страници- литературен обзор, 1 страница- цел и задачи, 6 страници- материали, 3 страници- методи, 94 страници- резултати, 5 страници- обсъждане, 1 страница- заключение, 2 страници- изводи, 1 страница- приноси, 27 страници- библиография, 1 страница- публикации.

Литературният обзор е съставен от стриктно подбрана информация, която обобщава всички гледни точки, изложени в литературата по изследвания проблем. Независимо от специфичността на разгледаните въпроси и изследването на възможностите за приложение в хепатология на нова методика, подробно са цитирани наличните научни съобщения по темата. Умерено и изчерпателно са разгледани както традиционните теории за формирането на порталната хипертония, така и иновативните теории и хипотези, които включват новоустановени факти и предполагаеми механизми. Вниманието се насочва към теориите, свързани с механизмите на хемостаза, които влияят върху риска от кървене при болни с чернодробна цироза и варици на хранопровода.

Подходът на д-р Данов към данните от световната литература е аналитичен и показва познаване на материята като поставя нерешените и неизяснени въпроси, които разглежда дисертационният труд.

Целта на дисертационния труд е конкретно формулирана. Формулирани са 5 задачи, които напълно кореспондират с поставената цел.

Раздел „Материали“ е представен в 7 глави като са описани извършеният подбор на пациентите, включващите и изключващи критерии, основните групи пациенти, включени в проучването и тяхното разпледеление по отделни признаци. Пациентите са разделени в три групи- с чернодробна цироза и епизод на кървене от варици на хранопровода, с чернодробна цироза без данни за кървене от варици на хранопровода и контролна група от здрави лица.

В раздела **„Методи“** са описани методите за изследване на хемостазата и използваните статистически методи за обработка на получените данни. Изследвани са рутинните хемостазни тестове, тромбоцитен брой и конвенционални хематологични и биохимични маркери. На всички пациенти е извършена тромбеластометрия в обем от четири панела-ЕХТЕМ, ІNТЕМ, FІВТЕМ и НЕРТЕМ.

Разделът „Резултати“ съдържа 11 глави. Отразени са клиничните характеристики на пациентите, рутинните клинично-лабораторни параметри и тежестта на чернодробната цироза. Обработени са резултатите от всички панели на ротационната тромбеластометрия като с помощта на статистически методи са изведени референтни граници за всеки един параметър, адаптирани за пациенти с чернодробна цироза. Предложено е

изчисляването на индекс на тромбодинамичен потенциал, който да бъде изчисляван въз основа на параметрите на хемостазата във вътрешната и външната системи на кръвосъсирването. Резултатите от обработката на стойностите на индекса на тромбодинамичен потенциал показват висока статистическа значимост на този параметър. Разгледана е връзката на резултатите от ротационната тромбеластометрия и наличието на епизод на кървене от варици на хранопровода с конвенционалните хемостазни тестове. Доказва се недостатъчно сигнификантна корелация на INR с реалното състояние на хемостазата и липса на корелация на aPTT с реалното състояние на хемостазата. Параметрите на изследването на вътрешната и външната системи на кръвосъсирване показват значима корелация с наличието на кървене от варици на хранопровода като се демонстрира относителен баланс на хемостазата при пациентите с чернодробна цироза и липса на кървене.

Разделът „Обсъждане“ анализира същността на дисертационния труд. Обобщава точността на всеки проучен метод за изследване на хемостаза и прави изводи за клиничното му приложение. Обсъждането е клинично ориентирано, компетентно и критично. Коментират се установените промени в кръвосъсирването при пациенти с чернодробна цироза, които потвърждават теорията за наличие на консумативна коагулопатия при пациентите с чернодробна цироза. Акцентира се върху силната корелация на риска от кървене със стойностите на индекса на тромбодинамичния потенциал като последният се предлага като лесен за употреба алгоритъм за оценка на състоянието на хемостазата при пациенти с чернодробна цироза. Засегнат е и въпросът за значимостта на конвенционалните методи за изследване на кръвосъсирването и тяхното значение при оценка на болните с чернодробна цироза.

Заклучението обобщава и коментира стегнато и ясно значението на изследвания проблем и значението на получените резултати за клиничната практика.

Изводите в дисертационния труд са 5, стриктно следват получените резултати, кореспондират с поставените задачи и са точни.

Библиографията съдържа 255 заглавия- 6 на български език и 249 на латиница, които са актуални.

Приносите на дисертационния труд са 6 и са коректно изведени.

Във връзка с дисертацията са отбелязани 3 научни публикации и 1 научен доклад, изнесен на национална конференция.

В заключение, дисертационният труд на д-р Камен Валентинов Данов отговаря на изискуемите критерии на Закона за развитие на академичния състав за придобиване на образователна и научна степен „Доктор”. Стилът на дисертационния труд е ясен, подреден, със стриктно обработени данни, подробно поднесени оригинални резултати, точни изводи и приноси. Дисертационният труд е подчертано клинично ориентиран, но изяснява и въпроси на фундаменталната наука, което го оформя като значим за ежедневно клинична практика.

Препоръчвам на членовете на уважаемото Научно жури да дадат положителен вот за присъждане на образователна и научна степен „Доктор” на д-р Камен Валентинов Данов.

12.10.2020

